

[Alfred Jensen.]

ciala og økonomiske modsætningsforhold i Frankrig, tværtimod, de 200 familier dirigerer, som de gjorde i 30'erne, stadigvæk Frankrigs politik og økonomiske liv. De har gennemført en politik, som har betydet en kolossal forringelse af levevilkårene i Frankrig; man taler om, at arbejdernes realløn er sænket henimod 50 pct., sammenlignet med hvad den var før krigens udbrud. På den baggrund forstår man så udmærket, at det arbejdende folk i Frankrig ikke slutter op bag forslag af denne art, ej heller bag kapitalismen, men i stedet går ind for, at man må afskaffe kapitalismen og sikre, at arbejdets frugter tilfalder dem, der fremstiller værdierne. Deri har man forklaringen på, at det kommunistiske parti er det største parti i Frankrig, og fagforeningsmedlemmerne har givet kommunisterne ledelsen af fagbevægelsen, fordi de ser, at det er den eneste vej frem til bedre levevilkår for dem. I Frankrig har man i hvert fald kunnet konstatere, at den form for interessefællesskab ikke hjælper, men at det kun har været bluff.

I bemærkningerne til lovforslaget omtales også akkordsystemet. Lovforslagstillerne taler om, at det ikke rigtig har virket, fordi arbejderne nærer en vis frygt for, at en forøget arbejdsindsats betyder en sænkning af lønningerne og en nedsættelse af priserne på de enkelte arbejdsenheder. Nej, det er faktisk ikke nogen frygt, der dikterer arbejderne deres holdning, det er desværre bitre erfaringer. Det er erfaringer, som man har gjort på alle områder indenfor dansk erhvervsliv, hvor akkordsystemet er blevet indført. Og det er ikke et spørgsmål om at vente, indtil overenskomstforhandlingerne finder sted, nej, vi har erfaringer for — ikke mindst indenfor den del af erhvervslivet, hvor jeg har arbejdet —, at så at sige fra den første dag, da den nye overenskomst træde i kraft, har arbejdsgiverne ved hjælp af deres ret til at lede og fordele arbejdet kunnet gennemføre den ene forringelse efter den anden i overenskomsterne og altid kunnet få voldgiftsretten til at give sig medhold. Pris efter pris i murerarbejdsmandenes overenskomst er blevet ødelagt, netop fordi arbejderne har tjent ganske godt, fordi de har anstrengt sig, og det bevirker naturligvis, at sporene skræmmer. Det er altså ikke en indbildt frygt, det er faktisk summen af de erfaringer, arbejderne har gjort: der er ingen vej frem dér, tværtimod opnår de blot, at de kommer til at yde mere for de penge, de får.

Nu nævnes af forslagstillerne som et mere

opmuntrende moment samarbejdsudvalgene. Jeg havde egentlig ventet, at det ærede medlem hr. Hans Rasmussen ville have holdt en betydelig stærkere tale om samarbejdsudvalgene end den, han holdt i dag. Jeg synes nemlig ikke hans ord svarer til det, jeg læste i en avis, da lovforslaget blev fremsat. Da mente han, at vi ikke kunne have megen tillid til en sådan udbyttedeling, for erfaringerne fra samarbejdsudvalgene viste, at det var meget vanskeligt at få regnskaberne frem. Ja, erfaringerne fra samarbejdsudvalgene viser, at det er meget vanskeligt at få regnskaberne frem, meget vanskeligt at få oplysninger om virksomhedernes forhold. Netop derfor er samarbejdsudvalgene heller ikke blevet nogen succes. Også beretningerne fra samarbejdsudvalgene viser, at det er fuldt forståeligt, at de ikke er blevet nogen succes for arbejderne. For hvad bruges de til? Til at animere arbejderne til øget arbejdsindsats, til at pukke mere. Og hvad har arbejderne fået ud af det: mindre, end de fik før. Derfor tror jeg, at hvis man vil henholde sig til samarbejdsudvalgene som en løftestang, så kommer man galt afsted.

De erfaringer, der er gjort, viser, at arbejderne faktisk er ringere stillet nu end før. Jeg tænker her på den andel, arbejderne får af den værditilvækst, som stofferne får efter at være gået gennem industrien, jeg tænker altså kun på den tilvækst, som hidrører fra selve bearbejdelsen. Da vi fik overenskomsten om samarbejdsudvalgene i 1946, ansattes værdiforøgelsen til 553 øre pr. time, og i 1949 til 719 øre; heraf fik arbejderne i 1946 248 øre, men i 1949 295 øre. Hvis man tager det i pct. — det er jo lettere overskueligt —, viser det sig, at arbejderne i 1946 fik 44,9 pct. af den værdi, han tilførte råstoffet eller de halvfabrikata, som han bearbejdede; men i 1949 kun 41 pct. Det er det, man har fået ud af samarbejdsudvalgene. Udviklingen er ikke just gået i retning af udbyttedeling, ej heller i retning af at mildne modsætningsforholdet mellem arbejdsgivere og arbejdere. Den er tværtimod gået i modsat retning, den har ført til en skærpelse.

Derfor kan man roligt gå ud fra, at arbejderne ikke vil have sympati for de tanker, der er nedlagt i lovforslaget. Tværtimod vil de betragte lovforslaget som en narresut, som et forsøg på at få dem til at pukke mere, al den stund mange af dem, der udkaster sådanne tanker, gør det i håb om, at de, der ejer produktionsmidlerne, kan få et større udbytte af dem. Derfor opnår man ikke at få nogen tilslutning til disse tanker, men derimod, at arbejderne vil afvise dem. Jeg kan godt sige, at sporene skræmmer: